

NORGES HØYESTERETT

Den 8. september 2006 avsa Høyesterett dom i

HR-2006-01548-A, (sak nr. 2006/1053), straffesak, anke,

A (advokat Arild Dyngeland)

mot

Den offentlige påtalemyndighet (statsadvokat Tormod Haugnes)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Tønder**: Saken gjelder anke over straffutmålingen i sak om grov narkotikaforbrytelse. Spørsmålet er om det istedenfor en ubetinget fengselsstraff skal gis samfunnsstraff eventuelt om en del av fengselsstraffen skal gjøres betinget.
- (2) Bergen tingrett avsa 10. februar 2006 dom med slik domsslutning:
- ”1. A, født 0.0.1975, dømmes for overtredelse av straffelovens § 162, 1. og 2. ledd, straffelovens § 162, 1. ledd og legemiddelovens § 31, 2. ledd, jfr § 24, 1. ledd, alt sammenholdt med straffelovens § 62, 1. ledd og § 63, 2. ledd, til 420 – firehundreogtyve – timer samfunnsstraff med en gjennomføringstid på 1 – ett – år, subsidiært 2 – to – års fengsel. Til fradrag i den subsidiære fengselsstraffen kommer 79 – syttini – dager for utholdt varetekt, jfr straffeloven § 60.
 - 2. A frifinnes for tiltalebeslutningen post II.
 - 3. Til fordel for statskassen inndras fra A kr 437.600,- - kronerfirehundreogtrettisyvtusensekshundre -, jfr straffelovens §§ 34 flg.”
- (3) Påtalemyndigheten anket til Gulating lagmannsrett over straffutmålingen. Lagmannsretten avsa 7. juni 2006 dom med slik domsslutning:

”I tingrettens dom gjøres den endring at straffen settes til fengsel i 2 – to – år.”

- (4) Lagmannsrettens dom er avsagt under dissens idet tre dommere – en fagdommer og to meddommere – stemte for å opprettholde tingrettens dom på samfunnsstraff. En fagdommer stemte for at fengselsstraffen skulle være to år og seks måneder.
- (5) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder straffutmålingen.
- (6) *Jeg er kommet til at anken bør tas til følge.*
- (7) A er dømt for at han i perioden 10. til 15. mai 2004 i Bergen oppbevarte 9746 gram hasjisj og 657 gram kokainkloridholdig stoffblanding med en styrkegrad på 46 %. I tillegg ble han dømt for ved flere anledninger forut for 15. mai 2004 å ha ervervet og oppbevart mindre mengder narkotika og å ha overdratt mindre mengder hasjisj til forskjellige personer. Endelig ble han dømt for ved flere anledninger å ha brukt ulike narkotiske stoffer.
- (8) Om omstendighetene rundt oppbevaringen av det omtalte kvantum av hasjisj og kokain, som utgjør det dominerende forhold i saken, heter det i lagmannsrettens dom:

”Tingretten har lagt til grunn at domfelte noen dager før 15. mai 2004 fikk overlevert fra en kurer 9746 gram hasjisj i bæreposer. Overleveringen skjedde i Bergen etter avtale med en bekjent av domfelte. Kureren hadde i tillegg med seg 657 gram kokainkloridholdig stoffblanding. Domfelte tok også imot nevnte pulverstoff etter press fra kureren. Stoffet skulle domfelte levere videre til en adresse han fikk oppgitt. Domfelte hadde på forhånd avtalt med den bekjente at han for mottakelsen og oppbevaringen av hasjisjen skulle motta 30 % av fortjenesten, anslagsvis kr. 20.000,-. Kokainen som han mottok fikk han ca ½ gram amfetamin og ca ½ gram kokain for å levere på nevnte adresse. Narkotikaen domfelte mottok av kureren kjørte han til ---vei hvor han plasserte den i en bag i en leilighet hos en venn av seg. Ved ransaking av nevnte leilighet 15. mai 2004 fant politiet narkotikaen. Domfelte ble pågrepet av politiet 17. mai 2004. Den kokainholdige stoffblandingen er målt til å inneholde 46 % kokainklorid”.

- (9) En samlet lagmannsrett gir følgende beskrivelse av forholdets straffverdighet:
- ”Ved straffutmålingen legger lagmannsretten til grunn at domfelte ved mottakelsen av hasjisjen og kokainen, har gjort seg skyldig i en alvorlig narkotikaforbrytelse. Kvantumet tilsvarende 10.000 brukerdoser hasjisj og mer enn 2000 brukerdoser kokain og har representert en meget stor spredningsfare. Domfelte hadde et profittmotiv i forbindelse med mottakelsen av hasjisjen. Han utsatte også sin venn i ---vei for en unødvendig risiko for politietterforskning og straffeforfølgelse.”**
- (10) Ut fra det straffutmålingsnivå som foreligger ved oppbevaring av tilsvarende mengder av hasjisj og kokain som A er domfelt for, vil jeg anta at disse forhold i utgangspunktet ville ha ført til en samlet straff av fengsel i omtrent tre år og seks måneder. Jeg viser til sammenlignbare domsavgjørrelser for henholdsvis oppbevaring av amfetamin, som kokain kan sammenlignes med, og hasjisj i Rt. 2004 side 492 og Rt. 2004 side 759.
- (11) Det foreligger flere formildende omstendigheter i saken, og spørsmålet er hvilken virkning disse bør få ved straffutmålingen.
- (12) For det første foreligger det tilståelse for samtlige forhold A er domfelt for. Det framgår av sitatet fra lagmannsrettens dom at narkotikaen allerede var funnet og beslaglagt på det tidspunkt A tilsto. Hans tilståelse har således ikke avdekket straffbare forhold som politiet

ellers ikke ville ha avdekket. Tilståelsen kom imidlertid raskt og har således forenklet etterforskningen, og den har delvis tilrettelagt for en tilståelsesdom som igjen kunne ha gitt prosessøkonomisk gevinst. Samlet sett må dette tillegges en viss betydning ved straffutmålingen, jf. Rt. 2005 side 314 avsnitt 13 til 18.

- (13) Jeg legger mindre vekt på at tilståelsen brakte vennen ut av saken. Det var A selv som, ved uten dennes viten å plassere stoffet hos henne, påførte henne en stor risiko for å bli involvert. Han hadde således en særlig plikt til å avverge dette.
- (14) Forsvareren har dernest vist til den tid som er gått siden A ble pågrepet, som i dag utgjør nærmere to år og fire måneder. Det anføres at siden det allerede ved pågripelsen forelå tilståelse for samtlige forhold som han er blitt domfelt for, burde saken ha vært avviklet langt raskere enn det som ble tilfellet. A selv kan ikke lastes for at saken har tatt lang tid, noe han må få godskrevet i straffutmålingssammenheng. Det er vist til EMK artikkel 5 nr. 3 og artikkel 6 nr. 1 og det forhold at han har sittet i varetekt i over to måneder, jf. Sverre Jebens, Menneskerettigheter i Norsk straffeprosess (2004), side 395.
- (15) Jeg er kommet til at påtalemyndigheten nok kan lastes noe for at behandlingen har tatt lang tid, selv om jeg ikke helt kan følge forsvarerens innvendinger. Det dreier seg om et betydelig kvantum narkotika, som naturlig foranlediget en omfattende etterforskning både i forhold til andre aktører og i forhold til spørsmålet om andre forgåelser fra As side. I denne forbindelse må det også tas i betraktning at det hjemme hos A ble beslaglagt 437 600 kroner i kontanter, som A oppbevarte for andre, og som skrev seg fra narkotikahandel.
- (16) Aktor har erkjent at saken på det nærmeste var ferdig etterforsket ved juletider 2004. Siden tiltalebeslutningen først ble tatt ut i slutten av august 2005, finner jeg at tidsforløpet unødig har vært forlenget med åtte måneder. Selv om forholdet ikke tilsier tilsvarende fradrag som i Rt. 2005 side 1574, må det tillegges en viss vekt ved straffutmålingen.
- (17) Tingretten og lagmannsrettens mindretall har sterkt fremhevet at rehabiliteringshensyn gjør seg særlig gjeldende i saken. Det er på det rene at A da han ble pågrepet i mai 2004, hadde betydelige rusproblemer, noe han hadde hatt siden 1999. Han hadde i denne tiden gjort flere forsøk på å skaffe seg utdanning og arbeid, noe han ikke lyktes med som følge av sin rusavhengighet og tilknytning til et miljø preget av rus. Etter at han ble løslatt fra varetektsfengsel i juli 2004, har han klart å komme seg ut av problemene. Høsten 2005 startet han opp studier ved BI i Bergen, der han har avlagt eksamener med svært gode resultater. Det er derfor ikke tvilsomt at han har maktet å endre sin livssituasjon, og at han i dag er i ferd med å legge grunnlaget for en ordnet tilværelse uten tilknytning til sitt gamle miljø. Som også lagmannsrettens flertall har poengtert, er dette forhold som klart må tale i formildende retning.
- (18) Den bestemmende fraksjon i lagmannsretten har funnet at de formildende omstendigheter i saken tilsier en betydelig straffereduksjon i forhold til det som ellers ville ha vært utgangspunktet, og har satt straffen til fengsel i to år. Spørsmålet er imidlertid om forholdene tilsier at det utmåles en samfunnsstraff, slik tingretten og lagmannsrettens mindretall har gått inn for.
- (19) Etter straffeloven § 28 a første ledd bokstav b, kan samfunnsstraff idømmes istedenfor fengsel når ”hensynet til straffens formål ikke taler mot en reaksjon i frihet”. Dersom det

ellers ville ha blitt idømt strengere straff enn fengsel i ett år, kreves det at ”sterke grunner taler for at samfunnsstraff idømmes”, jf. § 28 a annet ledd, jf. første leddbokstav a. I den avveining som her skal skje, kan verken den foreliggende tilståelsen eller tidsmomentet tillegges særlig vekt. Sett hen til det meget alvorlige forholdet som han er blitt domfelt for, finner jeg at det heller ikke foreligger tilstrekkelig tungtveiende grunn til at rehabiliteringshensynet bør slå igjennom i forhold til de sterke allmennpreventive hensyn som gjør seg gjeldende ved denne type forgåelser. Sakene i Rt. 2003 side 208 og Rt. 2005 side 1070, som forsvareren har vist til, gjelder begge klart mindre alvorlige forhold sammenlignet med de kvanta som herværende sak omhandler. Det forelå dessuten i begge tilfelle særlige forhold ved at domfelte hadde omsorg for barn. Jeg er derfor, i likhet med lagmannsrettens flertall, kommet til at samfunnsstraff ikke bør være en aktuell straffereaksjon i dette tilfelle, og at det derfor må utmåles en fengselsstraff.

(20) Jeg finner ikke grunnlag for å fravike lagmannsrettens utmåling av fengselsstraffens lengde. Rehabiliteringshensynet gjør seg imidlertid så sterkt gjeldende at en del av straffen – seks måneder – bør gjøres betinget.

(21) Jeg stemmer for denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at fullbyrdelsen av 6 – seks – måneder av straffen utsettes etter reglene i straffeloven §§ 52 til 54 med en prøvetid på 2 – to – år.

(22) Dommer **Coward:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(23) Dommer **Bruzeliuss:** Likeså.

(24) Kst. dommer **Sverdrup:** Likeså.

(25) Dommer **Tjomsland:** Jeg mener at det ved den straff – på ubetinget fengsel i to år – som lagmannsretten har fastsatt, er tatt tilstrekkelig hensyn til de formildende omstendighetene i saken, og jeg stemmer derfor for at anken forkastes.

(26) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

I lagmannsrettens dom gjøres den endring at fullbyrdelsen av 6 – seks – måneder av straffen utsettes etter reglene i straffeloven §§ 52 til 54 med en prøvetid på 2 – to – år.